

1

Webinar Meervoudig Perspectief

1. Kiezen voor een ander aanpak
 - Waarom doen we dit?
2. Vanuit meervoudig perspectief
 - Kruispuntdenken als basisidee
3. Handelingskader
 - Gefaseerde aanpak
 - Socius ondersteunt
 - Enkel voor sociaal-culturele organisaties

presentatie | 20/01/2026

2

2

Socius

- Steunpunt sociaal-cultureel werk
 - Sector: sociaal-cultureel volwassenenwerk
- Praktijkondersteuning
- Praktijkontwikkeling
- Beeldvorming en promotie
- Platform

SO
CIUS.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

presentatie | 22/01/2026

3

3

Kiezen voor een andere aanpak

presentatie | 20/01/2026

4

4

Kern van sociaal-cultureel werken

Uit het decreet:

*Ze creëren mee dynamiek in de samenleving, dynamiek die moet leiden tot een meer **duurzame, inclusieve en solidaire democratie.***

www.socius.be | 22/01/2026

5

5

Kern van sociaal-cultureel werken

Bruggenbouwers

- Verbinding én verschil overbruggen
- Participatie van iedereen
- Eigenaarschap

Superdiverse context

- Kwantitatief
 - Meer mensen met migratieachtergrond
- Kwalitatief
 - Meer diversiteit binnen de diversiteit
- Positionering
 - Diversiteit niet langer als uitzondering, maar als norm
 - Geen evenredige evolutie in tolerantie

presentatie | 22/01/2026

6

6

Participatie vandaag

SO
CIUS.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Superdiversiteit als demografische realiteit

Die realiteit volgt niet in organisaties

presentatie | 22/01/2026

7

7

Participatie vandaag

SO
CIUS.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

■ Profiel van medewerkers en participanten scw zijn gelijklopend:

- Ouder
 - Participanten: gemiddelde 65 jaar
 - Medewerkers: nauwelijks < 25 jaar
- lange scholing
 - En/of actieve beroepscarrière
- Belgische afkomst
 - Minder participanten met migratieachtergrond tov andere sociale sectoren
 - Idem voor medewerkers
- Stabiele financiële situatie

presentatie | 22/01/2026

8

8

Diversiteitsvragen

■ Externe druk

“Het moet van het decreet”

■ Instrumentele benadering

“We moeten een nieuw publiek aanspreken om leden te behouden”

→ Toeleidingsreflex

“Hoe leid ik zo veel en zo divers mogelijke mensen toe naar ons aanbod?”

presentatie | 20/01/2026

9

9

Wat werkt wél

■ Samenwerking

- Op basis van een solidair kader
- Gedeelde doelstelling

■ Netwerken, kritische vrienden, intervisie,...

- Verschillende perspectieven samenbrengen

■ Organisatiebrede aanpak

- Betrokkenheid op verschillende domeinen
- Van verschillende mensen (medewerkers, bestuur, vrijwilligers)

presentatie | 22/01/2026

10

10

Transformatie ipv toeleiding

- Sociaal-cultureel werken draait om maatschappelijke verandering

- Erkent organisaties in hun expertise
- Missiegedreven verandering
- Verandering breng je niet alleen

→ Transformatie

“Hoe betrek ik iedereen die belang heeft bij en aan het stuur moet zitten van onze maatschappelijke ambities”

presentatie | 20/01/2026

11

11

12

Intersectionaliteit/kruispuntdenken

■ Identiteitskenmerken

- Individuele positie
- Maatschappelijke positie

SO
CIUS.

steunpunt
socio-cultureel
werk

presentatie | 22/01/2026

13

Intersectionaliteit/kruispuntdenken

■ Verbinding en gemeenschapsvorming

- Gedeelde identiteitskenmerken
- Democratisch omgaan met verschil

presentatie | 22/01/2026

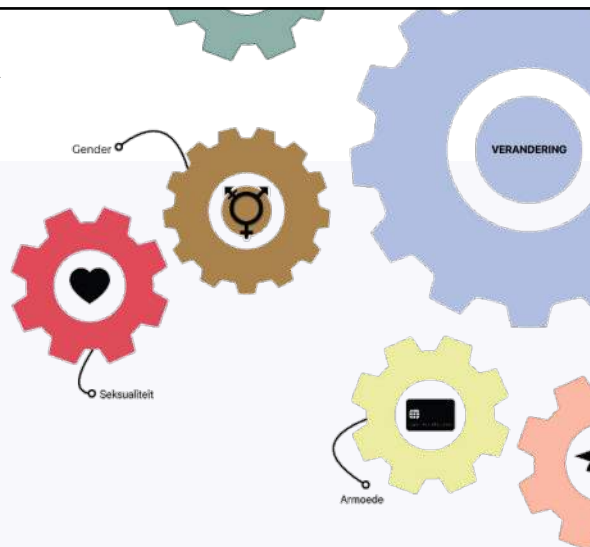
14

14

Intersectionaliteit /kruispuntdenken

■ Uitsluiting

- Machtsgeladen verschillen
- Kenmerken van groepen en gemeenschappen met meer macht gelden als norm(aal)
 - Zijn bepalend voor de maatschappelijke spelregels
 - Zijn vaak onzichtbaar

SO
CIUS.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

presentatie | 22/01/2026

15

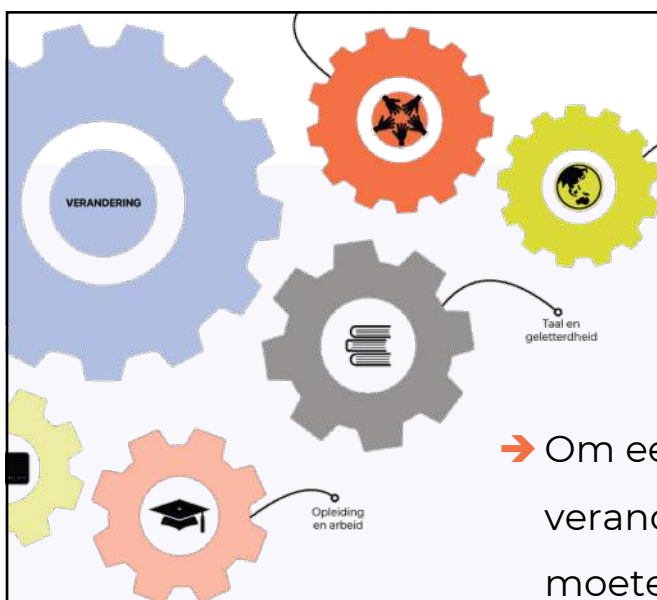
15

Intersectionaliteit /kruispuntdenken

■ Spelregelverandering

- Spelregels zichtbaar maken
- Norm uitdagen
- Meervoudige uitsluiting

➔ Om een maatschappelijke verandering teweeg te brengen, moeten er spelregels veranderen

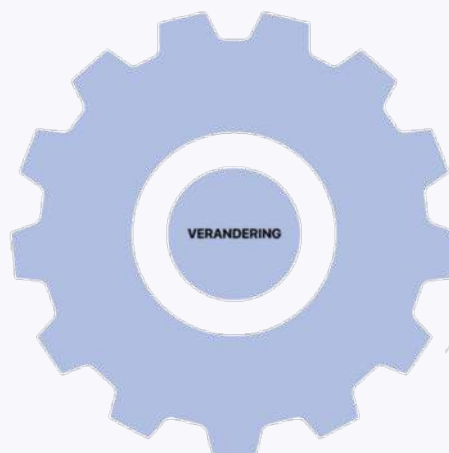
presentatie | 22/01/2026

16

16

Meervoudig perspectief

- Jouw organisatie als kruispunt
 - De verandering waar jij toe bijdraagt, gaat vele anderen aan
- Samenwerken
 - niet obv doelgroepen, wel op basis van gedeelde inzet op spelregelverandering

presentatie | 20/01/2026

17

17

Meervoudig perspectief

- Verandering die sneller en beter draait

presentatie | 20/01/2026

18

18

Trappen maar

Fietsbeweging

SO
CIUS.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

presentatie | 22/01/2026 Foto's: 11.be | VSV – Veilig Verkeer | Fietzersbond

19

SO
CIUS.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Handelingskader

Basistekst

voor een veranderingstraject

presentatie | 20/01/2026

**Sociaal-cultureel werk
vanuit meervoudig
perspectief**

Silke Jaminé

20

20

Opbouw handelingskader

Kiezen voor een andere aanpak

- Waarom?
- Meervoudig perspectief
- Analytische bagage

Handelingskader

- Gefaseerde aanpak
- Per fase
 - Opzet
 - Resultaat
 - Voor je verder gaat
 - Mogelijke werkvormen

presentatie | 20/01/2026

21

21

Waar vind je het handelingskader?

- Als download
 - Mail
- Online pagina (vanaf 26 januari)
 - socius.be/participatie-van-iedereen

Waar gaat dit over?

Meervoudig perspectief

Handelingskader

Fase 1

Fase 2

Fase 3

Fase 4

Fase 5

Fase 6

Participatie

Bijlagen

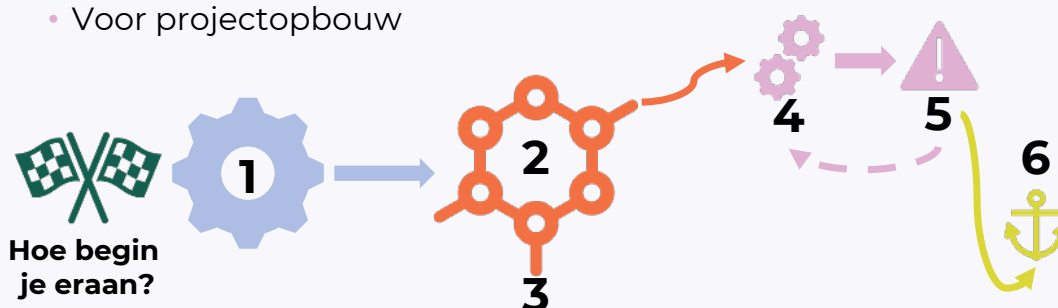

22

Gefaseerde aanpak

Veranderingstraject

- Voor organisaties
- Voor projectopbouw

presentatie | 20/01/2026

23

23

Gefaseerde aanpak

- Voorbereiding: Inzet op een mandaat voor verandering
- Fase 1: vertrek vanuit verandering
- Fase 2 en 3: Verbreden en verdiepen van perspectieven
- Fase 4 en 5: Concretisering en actie
- Fase 6: Verankering

presentatie | 20/01/2026

24

24

Traject op maat van je organisatie

■ Waarom?

- Belang van eigenaarschap in sociaal-cultureel werk
- Betrokkenheid en omgaan met weerstand
- Veranderingstraject als noodzakelijk, maar maakbaar

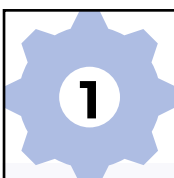
■ Resultaat

- Team dat verandering trekt
- Doelen en roadmap van het veranderingstraject
- Meervoudig perspectief als doelstelling

presentatie | 20/01/2026

25

25

1 Vertrek vanuit verandering

■ Formuleer wat jij veranderd wil zien in de samenleving

- Niet causaal
- Open maatschappelijk doel

■ Betrek team, vrijwilligers en partners bij deze oefening

- Gedeelde visie op verandering

26

1

Vertrek vanuit verandering

SO
CIUS.steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Kritische factor	Organisatiebreed	Projectmatig
Procesverloop	Gezamenlijk scherpstellen van het veranderdoel als startpunt voor verdere fasen.	Formuleren van één maatschappelijk veranderingsdoel als basis voor samenwerking.
Timing	Gesprekken spreiden over verschillende groepen; tijd geven aan dialoog.	Korte oefening bij projectstart; eventueel hernemen tijdens verdere ontwikkeling.
Wie betrekken	Kernteam aangevuld met medewerkers en (bestuurs) vrijwilligers.	Kernteam en projectpartners.
Omgaan met weerstand	Erken twijfel en creëer duidelijkheid over het doel.	Benadruk gezamenlijke zoektocht en ruimte voor nuance.

27

Trappen maar

SO
CIUS.steunpunt
sociaal-cultureel
werk

De samenleving is
fietstoegankelijk

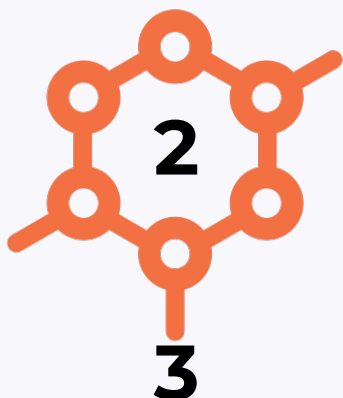
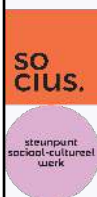
Foto: CRITICAL MASS bike ride Antwerpen

presentatie | 22/01/2026

28

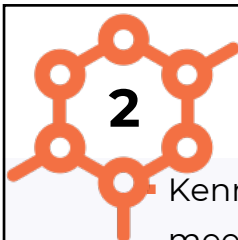
28

Verbreden en verdiepen

- Verbreden en verdiepen
 - Kijken vanuit meervoudige perspectieven
 - Perspectieven leren kennen
 - Betekenis ervan in je organisatie
 - Verdiepen vanuit meervoudige perspectieven
 - Gedeelde inzet op maatschappelijke verandering verder onderzoeken
 - Dieper verkennen van perspectieven waar je als organisatie iets mee kan

29

Kijk vanuit diverse perspectieven

▪ Kennismakingsoefening, gespreksstarters, enz. vanuit meervoudige perspectieven

- Met collega's, maar ook met bestuur/vrijwilligers
- Perspectieven in het team
 - Persoonlijke ervaring op perspectieven
 - Perspectieven die prominent zijn in hun werk
- Ontbrekende perspectieven
 - Perspectieven die missen in de organisatie
 - Perspectieven die uitdagen

! Deze oefening verandert door de samenstelling van het team !

presentatie | 20/01/2026

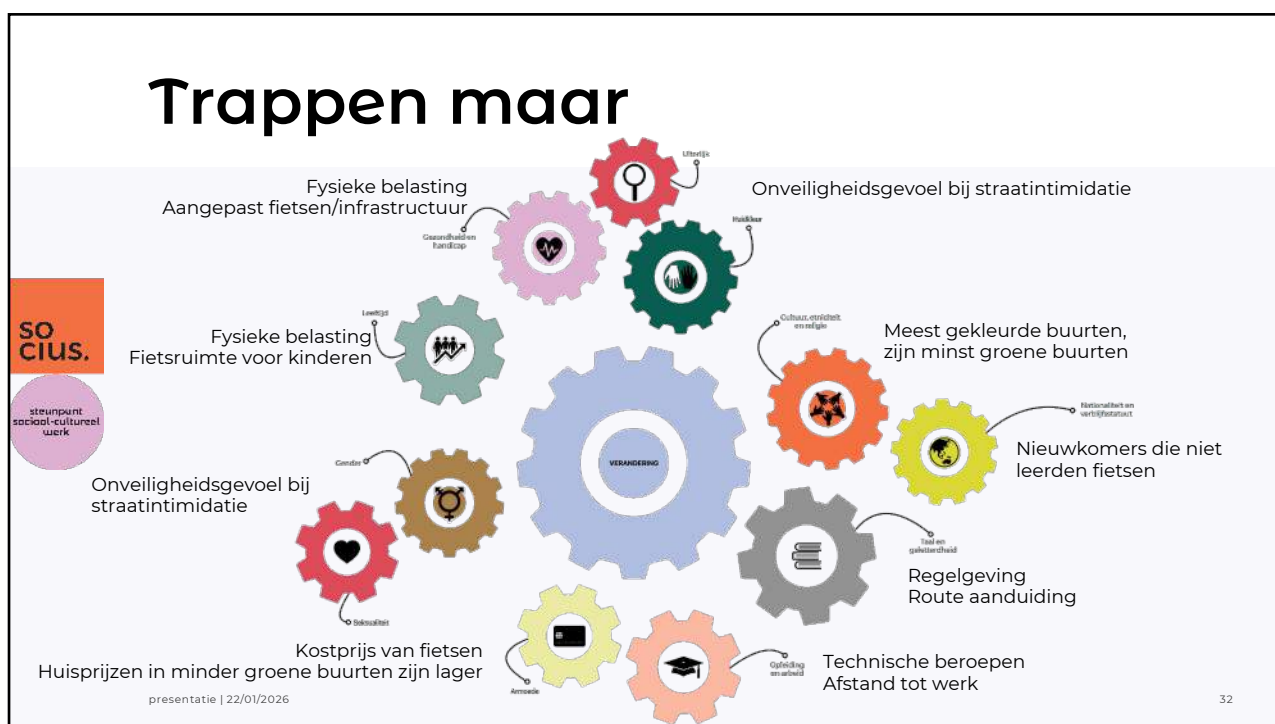
30

30

SO CIUS. steunpunt sociaal-cultureel werk	Kritische factor	Organisatiebreed	Projectmatig
	Procesverloop	<i>Kennismaken met en verkennen van perspectieven; keuze maken voor verdere verdieping.</i>	<i>Brede verkenning van de meest relevante perspectieven binnen het project.</i>
	Timing	<i>Sessie met ruimte voor introductie en gesprek. Aansluitende sessie rond verbinding tussen perspectieven en verandering.</i>	<i>Comprimeer leer- en reflectiefase in één sessie.</i>
	Wie betrekken	<i>Collega's en (bestuurs)vrijwilligers.</i>	<i>Kernteam en directe projectpartners.</i>
	Omgaan met weerstand	<i>Erken verschillen en houd ruimte voor onzekerheid.</i>	<i>Gebruik weerstand als aanduiding van betrokkenheid.</i>

presentatie | 20/01/2026 31

31

32

Verdiepen vanuit meervoudige perspectieven

- Connectie met perspectief en maatschappelijke verandering onderzoeken
 - Theoretische bronnen
 - Praktijkcasussen
 - Netwerken
 - Vanuit team en vrijwilligers, maar ook actief zoeken naar nieuwe partners
- Fase van informeren
 - Ruimte voorzien voor feedback en aanvullingen

presentatie | 20/01/2026 33

33

Kritische factor	Organisatiebreed	Projectmatig
Procesverloop	<i>Onderzoek perspectieven, deel inzichten, herformuleer ambitie en maak keuzes.</i>	<i>Verzamel kennis en contacten die relevant zijn voor het project.</i>
Timing	<i>Enkele weken voor onderzoek en uitwisseling.</i>	<i>Kortere maar intensieve onderzoeksfase.</i>
Wie betrekken	<i>Kernteam</i>	<i>Projectpartners</i>
Omgaan met weerstand	<i>Gebruik weerstand als leermoment en stel duidelijke grenzen bij uitsluiting.</i>	<i>Bewaak veiligheid en open dialoog.</i>

presentatie | 20/01/2026 34

34

Trappen maar

- Ligo fietsscholen
- Mobiliteitsonderzoek en analyses
- Buurtcomité's
- Vereniging van personen met een handicap
- Verenigingen waar mensen in armoede het woord nemen

➔ Gaat fietsmobiliteit hen ook aan?

Foto: Fietsschool Antwerpen

SO
CIUS.

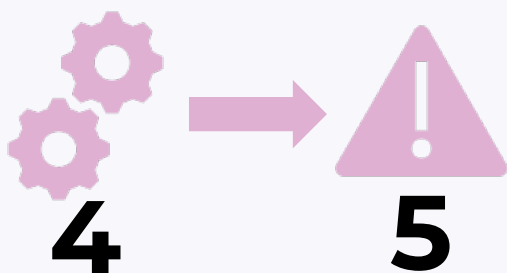
steunpunt
sociaal-cultureel
werk

presentatie | 22/01/2026

35

35

Transformatie van je werking

1. Huidige werking
 - In kaart brengen
 - Systematiseren
2. Dode hoeken opzoeken
 - Perspectieven die ontbreken of eenzijdig benaderd worden
3. Komen tot nieuwe acties

presentatie | 20/01/2026

36

36

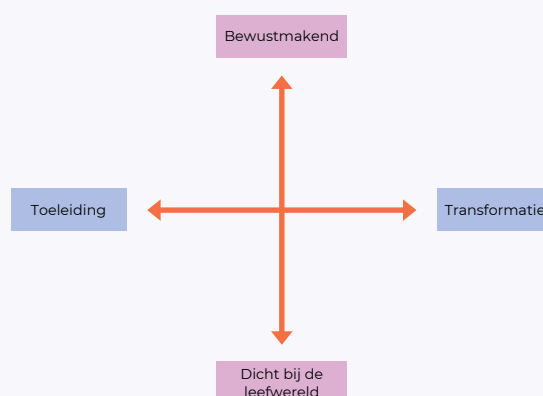
4

Huidige werking

■ Stap 1: maak een overzicht

- Activiteiten en praktijken
- Communicatiestrategie
- Medewerkersbeleid
- Participatie
- Partnerschappen

■ Stap 2: breng reliëf aan

SO
CIUS.steunpunt
sociaal-cultureel
werk

37

Trappen maar

SO
CIUS.steunpunt
sociaal-cultureel
werk

presentatie | 22/01/2026

Foto: Fietsschool Antwerpen
Foto: Cyclolokal

38

38

4

Huidige werking

- Stap 3: dode hoeken
 - Ontbrekende perspectieven
 - Toeleidingsreflex
 - Hoge instapdrempel
 - Weinig bewustzijn rond maatschappelijke uitsluiting
- Stap 4: een eerste verbeelding van wat zou kunnen

SO
CIUS.steunpunt
sociaal-cultureel
werk

39

Trappen maar

SO
CIUS.steunpunt
sociaal-cultureel
werk

presentatie | 22/01/2026

Foto: Krugerkross Borgerhout
40

40

	Kritische factor	Organisatiebreed	Projectmatig
	Procesverloop	<i>Overzicht maken, reliëf brengen, dode hoeken opsporen en nieuwe ideeën verbeelden.</i>	<i>Projectplannen bekijken vanuit meervoudig perspectief.</i>
	Timing	<i>Enkele weken. Verdeeld over momenten van bevraging en momenten van analyse.</i>	<i>Eén werkmoment.</i>
	Wie betrekken	<i>Kernteam, bevraging bij collega's en vrijwilligers.</i>	<i>Kernteam en projectpartners.</i>
	Omgaan met weerstand	<i>Waarderend reflecteren. Durf dromen en oordeel niet, concretisering volgt later.</i>	<i>Laat ruim de kans tot inbreng, concretisering volgt later.</i>

presentatie | 20/01/2026 41

41

Actieplan

5

- Verbeelden en voorstellen van nieuwe praktijken
 - Wanneer? Timing van wat er moet gebeuren
 - Wie? Competenties en partners
 - Hoe? Middelen, voorwaarden of context
- Verdeel acties binnen je organisatie

42

SO CIUS. steunpunt sociaal-cultureel werk	Kritische factor	Organisatiebreed	Projectmatig
	Procesverloop	<i>Van concept tot actieplan met duidelijke stappen en verantwoordelijkheden.</i>	<i>Uitwerken van praktisch haalbaar plan met partners.</i>
	Timing	<i>Enkele weken met meerdere werksessies.</i>	<i>Enkele weken met meerdere werksessies.</i>
	Wie betrekken	<i>Kleine werkgroepen met diverse profielen</i>	<i>Partners uit verschillende organisaties.</i>
	Omaan met weerstand	<i>Maak bezorgdheden bespreekbaar en zoek naar consensus.</i>	<i>Gebruik feedback om plan te versterken.</i>

presentatie | 20/01/2026 43

43

Trappen maar

Lokale fietsfeesten

- Wie?
 - Lokale partners, met lokaal netwerk
 - Beleidsspelers
- Hoe?
 - Fietsen en materialen
 - Mensen werven!

Foto: Krugerkross Borgerhout

presentatie | 22/01/2026 44

44

Trappen maar

Een nieuw bestuur

- Wie?
 - Mensen met lokaal netwerk
 - Mensen uit verenigingen
- Hoe?
 - Persoonlijke relatie
 - Ruil voor verenigingen?

presentatie | 22/01/2026

45

45

Verankering

6

- Leerproces
 - Blijf kritisch reflecteren op je werking
- Het nieuwe normaal
 - Meervoudige perspectieven blijvend toepassen
- Opvolging van verandering
 - Indicatoren voor opvolging
- Communicatieplan
 - Draag de verandering ook uit

presentatie | 20/01/2026

46

46

SO
CIUS.

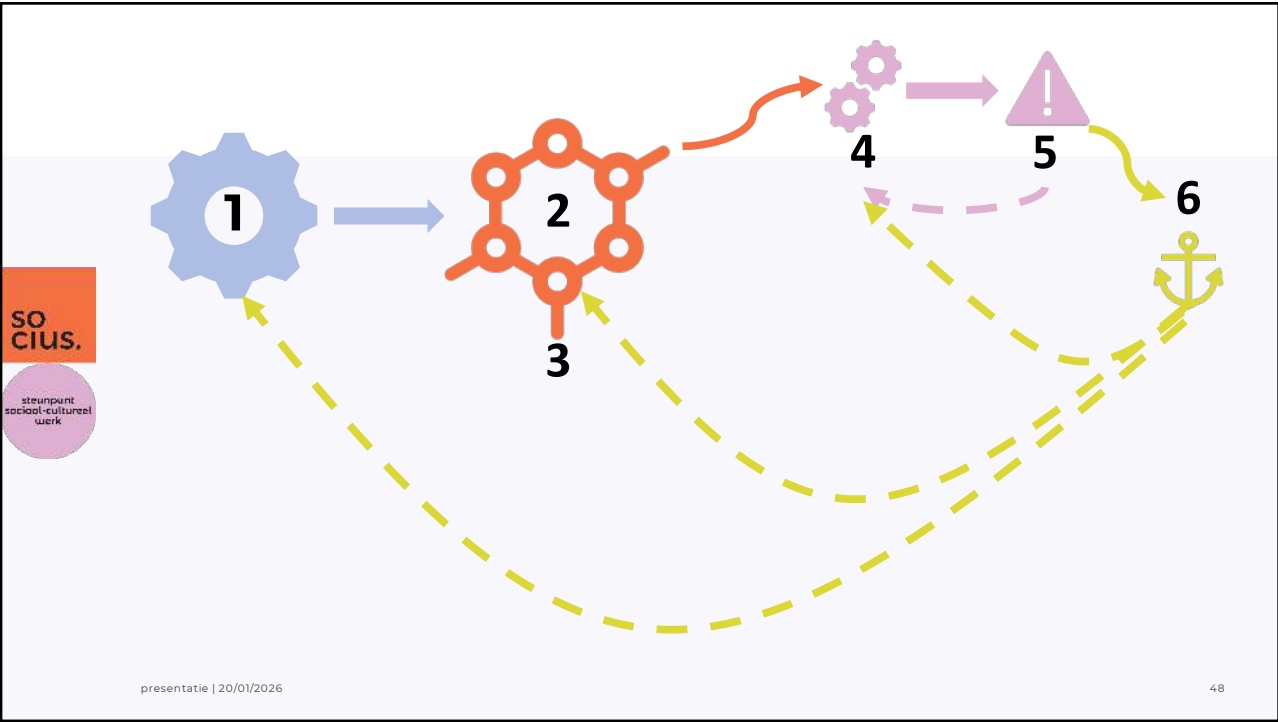
steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Kritische factor	Organisatiebreed	Projectmatig
Procesverloop	Versterken, integreren, duurzaam betrekken en samenwerken met partners	Vertalen van leerresultaten naar nieuwe projecten of beleid.
Timing	Doorlopend proces met vaste reflectiemomenten.	Opvolging na projectafloop voorzien.
Wie betrekken	Bestuur, medewerkers, vrijwilligers, partners.	Projectpartners en nieuwe actoren.
Omgaan met weerstand	Voorkom terugval door resultaten zichtbaar te maken en te waarderen.	Gebruik evaluaties om continuïteit te bewaken.

presentatie | 20/01/2026

47

47

48

Hoe verder?

Socius ondersteunt

presentatie | 20/01/2026

49

Open aanbod: Innovatielab

‘Projecten vormgeven vanuit een meervoudig perspectief’

- Voor projectmedewerkers met een projectidee
- Doel: realiseerbaar actieplan voor een project
- Afwisselend online en live uitwisseling
 - 14 september eerste bijeenkomst
 - 8 oktober
 - 10 december
- Nu al interesse? Mail silke.jamine@socius.be

presentatie | 20/01/2026

50

50

@home

Participatie

- Combinatie met @home meervoudig perspectief
- Focus op sociaal-culturele participatie van iedereen als beleidsdoelstelling
 - Keuze voor je werking voor mensen, groepen, gemeenschappen en actoren vanuit meervoudig perspectief
 - Participatieraster voor werking tussen deelnemen - deelhebben
- Met (beleids)medewerkers (en bestuur)
- 2 dd, prijs €500/250
- Interesse? Mail silke.jamine@socius.be

presentatie | 20/01/2026

51

51

@home

Meervoudig perspectief op mijn organisatie

- Voorstelling van meervoudig perspectief
 - Aftoetsen van jullie vraag, waar staat je organisatie nu, wat staat er op de planning,...
 - Intake voor doe- en leertraject
 - Eventueel: combinatie met @home participatie
- Met (beleids)medewerkers en bestuur
- 1 dd, prijs €250/125
- Interesse? Mail silke.jamine@socius.be

presentatie | 20/01/2026

52

52

Doe- en leertraject

Meervoudig perspectief op mijn organisatie

- Na @home
 - Gedragen beslissing om het volledige traject te volgen
- Begeleiding volgens handelingskader
 - Houvast, maar op maat van je organisatie (huidige werking, eerder gelopen trajecten,...)
 - Duidelijk verslag van jullie proces
- Langdurig traject
 - 6 live bijeenkomsten (1 dd)
 - 6 online uitwisselingen
 - Minimaal 6 maanden
- Prijs € 1500/750
- Interesse? Mail silke.jamine@socius.be

presentatie | 20/01/2026

53

53

Contact

Socius, Steunpunt sociaal-cultureel werk vzw

Silke Jaminé

02 247 28 36

Silke.jamine@socius.be

www.socius.be

f facebook.com/sociaalcultureel

in linkedin.com/company/socius-vzw

presentatie | 20/01/2026

54

54